



શાળા સ્વચ્છતા એવોર્ડ-2016



District Institute of Education and Training-Surat

શાળા સ્વચ્છતા એવોર્ડ

શાળા દ્વારા શાળા સ્વચ્છતા એવોર્ડ સંદર્ભે નોમીનેશન કરવાના હેતુસર આ સાથે સામેલ ફોર્મમાં જરૂરી વિગતો ભરવાની રહેશે આ માટે નીચે મુજબની સૂચનાઓ ધ્યાનમાં લેવી.

- * સદર માહિતીપત્રક શાળા સ્વચ્છતા એવોર્ડ માટે ભાગ લેવા અંગેનું નોમીનેશન ફોર્મ માત્ર છે. ફોર્મ ભરવાથી એવોર્ડ મળશે જ તેવો દાવો કરી શકાશે નહિ.
- * શાળાએ નોમીનેશન ફોર્મની તમામ વિગતો જરૂરી આધારો સહ પૂરતી ચોક્કસાઇથી ભરવાની રહેશે.
- * શાળાના ડાયસ કોડ સહિતની વિગત ભૂલરહિત ભરવાની રહેશે.
- * જે બાબત શાળાને લાગુ પડતી હોય તે જ બાબત સંદર્ભે વિગતો દર્શાવવાની રહેશે.
- * સમગ્ર તાલુકામાંથી આવેલ શાળાઓના નોમીનેશનના આધારે 70 ટકાથી વધુ ગુણ પ્રાપ્ત કરતી શાળાઓની એવોર્ડ કમિટી દ્વારા રૂબરૂ મુલાકાત લેવામાં આવશે
- * રૂબરૂ મુલાકાત લીધેલ શાળાઓ પૈકી એવોર્ડ કમિટીના મૂલ્યાંકનના આધારે જ એવોર્ડ માટે શાળાની પસંદગી કરવામાં આવશે.
- * શાળા સ્વચ્છતા એવોર્ડના શિક્ષણ વિભાગના ઠરાવમાં દર્શાવેલ શરતોનું પાલન કરવાનું રહેશે અને તદઅનુસાર એવોર્ડ અંગેની સમગ્ર પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવશે.
- * શાળા સ્વચ્છતા એવોર્ડ અંગેના સ્વ-મૂલ્યાંકન પત્રકમાં મૂકવામાં આવેલ વિકલ્પ દીઠ ગુણભાર નક્કી કરવામાં આવેલ છે જે સંદર્ભે દરેક પ્રશ્નમાં વિકલ્પ પસંદ કરવાનો રહેશે.
- * નોમીનેશન ફોર્મ ભરવાની અંતિમ તારીખ : 09/10/2016 રહેશે.
- * વધુ માહિતી માટે જિલ્લાના ડાયરના વ્યાખ્યાતા શ્રી પાલસિંગભાઈ ચૌધરીનો 9712523966 ફોન નં. પર સંપર્ક કરી શકશો.

પ્રાચાર્ય

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, સુરત



શાળા સ્વચ્છતા એવોર્ડ-2016



District Institute of Education and Training-Surat

પરિશિષ્ટ - ૧

શાળાકીય માહિતી અંગેનું સ્વ મૂલ્યાંકન ફોર્મેટ

વિભાગ- A પ્રાથમિક માહિતી

1. શાળાનો DISE કોડ :
2. શાળાનું નામ અને સરનામું :
3. તાલુકાનું નામ :
4. સંપર્ક માટેની વિગતો : મુખ્ય શિક્ષકશ્રીનું નામ :
 - a). મોબાઇલ નંબર :
 - b). ઇ-મેઇલ આઇ. ડી. :
5. શાળાનો પ્રકાર
 - a). પ્રાથમિક (1-5) :

હા	ના
----	----
 - b). પ્રાથમિક અને ઉચ્ચ પ્રાથમિક (1-8) :

હા	ના
----	----
 - c). ફક્ત ઉચ્ચ પ્રાથમિક (6-8) :

હા	ના
----	----
6. શાળાનો પ્રકાર : a). કુમાર શાળા b). કન્યા શાળા c). મિશ્ર શાળા
7. શાળા મકાનનો ઉપયોગ : a). એક જ પાળી b). બે પાળી c) બેથી વધુ
8. શાળાની સ્થાપનાનું વર્ષ :
9. શાળા ક્યા વિસ્તારમાં આવેલ છે? a). ગ્રામ્ય વિસ્તાર b). શહેરી વિસ્તાર
10. શાળામાં વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા
 - a). કુમાર
 - b). કન્યા
 - c). કુલ
11. વિશિષ્ટ જરૂરિયાતવાળા બાળકોની સંખ્યા
 - a). કુમાર
 - b). કન્યા
 - c). કુલ
12. શાળામાં મુખ્ય શિક્ષક સહિત શિક્ષકોની સંખ્યા
 - a). પુરુષ
 - b). સ્ત્રી .
 - c). કુલ

શાળા સ્વચ્છતા એવોર્ડ-2016

વિભાગ B: શાળાની સ્વચ્છતા સંબંધી વિગતો

1. પાણી

1. શાળામાં પીવાના પાણી માટેની વ્યવસ્થા શું છે? જવાબ :
- a). વિદ્યાર્થીઓ માટે પીવાનું પાણી ઉપલબ્ધ નથી.
b). વિદ્યાર્થીઓ પીવાનું પાણી પોતાના ઘરેથી લઈને આવે છે.
c). હેન્ડ પંપ / બોરવેલ શાળા પરિસરમાં ઉપલબ્ધ છે.
d). શાળા ફીલ્ટર્ડ/પેકેજ્ડ/આર.ઓ./યુ.વી. પાણી ઉપલબ્ધ કરાવે છે.
e). પાણીની ટાંકીમાંથી યોગ્ય રીતે ક્લોરીનેશન કરેલ પાણી નળ મારફત ઉપલબ્ધ છે.
2. શાળામાં પીવાના પાણીનો જથ્થો કેટલો ઉપલબ્ધ છે? જવાબ :
- a). લાગું પડતું નથી.
b). પ્રતિ વિદ્યાર્થી પ્રતિ દિવસ 1.5 લીટર કરતા ઓછું
c). પ્રતિ વિદ્યાર્થી પ્રતિ દિવસ 1.5 લીટર કરતા વધું
3. શાળામાં પીવાના પાણીનો સંગ્રહ કેવી રીતે કરવામાં આવે છે? જવાબ :
- a). શાળામાં પીવાના પાણીના સંગ્રહ માટેની વ્યવસ્થા નથી
b). પાણીની અલગ ટાંકી
c). જરૂરી નળ અને પાણી પીવાના સાધનો સહ પાણીની ટાંકી
4. શું પીવાના પાણીની ગુણવત્તા ચકાસવામાં આવે છે ? જવાબ :
- a). ના ક્યારેય નહિ
b). વર્ષમાં એક વાર
c). વર્ષમાં બે વાર

5. શૌચાલયોના ઉપયોગ માટે પાણી કેવી રીતે ઉપલબ્ધ છે?

જવાબ :

- પાણી ઉપલબ્ધ નથી.
- હેન્ડ પમ્પ / શૌચાલય નજીક રાખેલ ટાંકી
- ડ્રમ / સિમેન્ટની ટાંકી / શૌચાલયમાં પાણી ભરેલ પ્લાસ્ટીક કન્ટેનર
- દરેક શૌચાલયમાં નળ દ્વારા પાણીની ઉપલબ્ધતા

6. શૌચક્રિયા બાદ હાથ ધોવા માટે પાણીની ઉપલબ્ધતા ?

જવાબ :

- પાણી ઉપલબ્ધ નથી.
- શૌચાલય બહાર હેન્ડ પમ્પ / ડોલમાં પાણી ભરવામાં આવે છે.
- શૌચાલય બહાર પાણી ભરેલ ડ્રમ / સિમેન્ટની ટાંકી
- જરૂરી પાણીની ઉપલબ્ધતા સાથેના પૂરતા નળ

7. મધ્યાહન ભોજન વખતે બાળકો અને રસોઈયા માટે હાથ ધોવા માટેની શું વ્યવસ્થા છે?

જવાબ :

- પાણી ઉપલબ્ધ નથી.
- શૌચાલય બહાર હેન્ડ પમ્પ / ડોલમાં પાણી ભરવામાં આવે છે.
- શૌચાલય બહાર પાણી ભરેલ ડ્રમ / સિમેન્ટની ટાંકી
- જરૂરી પાણીની ઉપલબ્ધતા સાથેના પૂરતા નળ

8. શું શાળા પાસે રેઈન વોટર હાર્વેસ્ટીંગ (વરસાદી પાણીના સંગ્રહ) માટેની વ્યવસ્થા છે?

- a). ના b). હા

2. શૌચાલય

9. શું શાળા પાસે કન્યા અને કુમાર માટે અલગ અલગ શૌચાલય કાર્યરત હાલતમાં ઉપલબ્ધ છે?

જવાબ :

- કુમાર અને કન્યા માટે શૌચાલય ઉપલબ્ધ નથી.
- કુમાર અને કન્યા માટે સામાન્ય શૌચાલય વ્યવસ્થા છે.
- કુમાર અને કન્યા માટે પૂરતા શૌચાલય ઉપલબ્ધ છે.
- કુમાર અને કન્યા માટે અલગ-અલગ અને પૂરતા શૌચાલય ઉપલબ્ધ

જો તમારો જવાબ (a) હોય તો પ્રશ્ન નં ૧૦ થી ૧૨ આપને લાગુ પડતા નથી. પ્રશ્ન નં. ૧૪ પર જાવ.

જો તમારો જવાબ (b) હોય તો પ્રશ્ન નં ૧૦ અને ૧૧ આપને લાગુ પડતા નથી. પ્રશ્ન નં. ૧૨ પર જાવ.

10. કુમાર અને કન્યા માટે કેટલા શૌચાલય કાર્યરત હાલતમાં ઉપલબ્ધ છે?

a). કુમાર b). કન્યા

11. શું શાળા પાસે વિશિષ્ટ જરૂરિયાત ધરાવતા બાળકો માટે અલગ શૌચાલય ઉપલબ્ધ છે?

જવાબ :

a). વિશિષ્ટ જરૂરિયાતવાળા બાળકો માટે અલગ શૌચાલય ઉપલબ્ધ નથી.

b). વિશિષ્ટ જરૂરિયાતવાળા બાળકો માટે એક શૌચાલય અલગ રાખવામાં આવેલ છે.

c). વિશિષ્ટ જરૂરિયાતવાળા બાળકો માટે રેમ્પ અને પકડવાની સુવિધા ધરાવતું ઓછામાં ઓછું એક શૌચાલય રાખવામાં આવેલ છે.

d). વિશિષ્ટ જરૂરિયાતવાળા બાળકો માટે રેમ્પ, પકડવાની સુવિધા, વ્હીલચેર જઈ શકે તેટલી જગા અને અન્ય જરૂરી સહાયક સુવિધાઓ ધરાવતું ઓછામાં ઓછું એક શૌચાલય રાખવામાં આવેલ છે.

12. શું શૌચાલયોની ઊંચાઈ અને જગ્યા શાળાના બાળકોની ઉંમરને અનુરૂપ છે?

a). ના b). હા

13. શિક્ષકો માટે અલગ શૌચાલય વ્યવસ્થા ઉપલબ્ધ છે?

જવાબ :

a). ના,

b). શિક્ષકો વિદ્યાર્થીઓ માટેના શૌચાલયનો જ ઉપયોગ કરે છે.

c). શિક્ષકો માટે એક અલગ શૌચાલય ઉપલબ્ધ છે.

d). સ્ત્રી અને પુરુષ શિક્ષકો માટે અલગ શૌચાલય ઉપલબ્ધ છે.

14. શું તમામ શૌચાલયમાં નકુચા (Stopper) અને કપડા લટકાવવા માટેની ખીંટી ઉપલબ્ધ છે?

જવાબ :

a). ના, શૌચાલયમાં નકુચા અને કપડા લટકાવવા માટેની ખીંટી ઉપલબ્ધ નથી.

b). તમામ શૌચાલયોમાં નકુચા (Stopper) કે ખીંટી પૈકી કોઈ એક જ ઉપલબ્ધ છે.

c). તમામ શૌચાલયોમાં નકુચા (Stopper) તેમજ કપડાં લટકાવવા માટેની ખીંટીઓ છે.

15. શું તમામ શૌચાલયમાં છત, હવા - ઉજાશ અને કુદરતી પ્રકાશની સુવિધા છે?

a). ના b). હા

16. શું કન્યાઓ માટે શૌચાલયમાં સેનેટરી કચરા માટેની વ્યવસ્થા છે ?

a). ના b). હા

3. સાબુથી હાથ ધોવાની સુવિધા

17. શૌચાલયના ઉપયોગ બાદ હાથ ધોવા માટેની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે?

- શૌચાલય એકમની નજીક આવી કોઈ સુવિધા ઉપલબ્ધ નથી.
- શૌચાલય એકમની નજીક વોશ-વેસીન ઉપલબ્ધ છે.
- હાથ ધોવા માટે વોશ-વેસીન દરેક શૌચાલય યુનિટની અંદર ઉપલબ્ધ છે.

જવાબ :

18. શૌચાલય બાદ હાથ ધોવા માટેના સાબુ શાળા તરફથી પૂરા પાડવામાં આવે છે?

- સાબુ ઉપલબ્ધ નથી
- સાબુ માંગવા પર ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.
- હાથ ધોવા માટે વોશ-વેસીન પર સાબુ ઉપલબ્ધ છે.

જવાબ :

19. મધ્યાહન ભોજનનો લાભ લેતા પહેલાં તમામ બાળકો માટે હાથ ધોવાની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે?

- ના, હાથ ધોવાની સુવિધા નથી.
- હા, ડોલ કે હેન્ડ પંપના ઉપયોગથી પાણી આપવામાં આવે છે.
- હા, નળની મદદથી હાથ ધોઈ શકાય તેમ છે.

જવાબ :

20. મધ્યાહન ભોજન પૂર્વે હાથ ધોવા માટે શાળા તરફથી સાબુ પૂરો પાડવામાં આવે છે?

- સાબુ ઉપલબ્ધ નથી
- સાબુ માંગવા પર ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.
- હાથ ધોવા માટે વોશ-વેસીન પર સાબુ ઉપલબ્ધ છે.

જવાબ :

21. શું તમામ બાળકો મધ્યાહન ભોજન લેતા પહેલાં હાથ ધોવે છે?

a). ના

b). હા

22. હાથ ધોવા માટેની સુવિધા વિદ્યાર્થીઓની જરૂરીયાત અનુરૂપ છે?

a). ના

b). હા

4. અન્ય બાબતો

23. તમામ વર્ગખંડો, રસોડા, શૌચાલય અને અન્ય જગ્યાઓ પર કચરાપેટી મૂકવામાં આવી છે?

a). ના b). હા

24. શાળા ઘન કચરાનો નિકાલ કેવી રીતે કરે છે?

જવાબ :

a). કોઈ ચોક્કસ વ્યવસ્થા નથી.

b). નગરપલિકા/ગ્રામ પંચાયતની કચરાપેટીમાં નાખવામાં આવે છે.

c). રાસાયણિક અને બિનરાસાયણિક કચરાને અલગ કરી નગરપલિકા/ગ્રામ પંચાયતની કચરાપેટીમાં નાખવામાં આવે છે.

d). રાસાયણિક કચરાને કોમ્પોસ્ટ તરીકે ઉપયોગ કરવામાં આવે છે જ્યારે બિનરાસાયણિક કચરાને અલગ કરી નગરપલિકા/ગ્રામ પંચાયતની કચરાપેટીમાં નાખવામાં આવે છે.

25. શાળા પ્રવાહી કચરાને કેવી રીતે નિકાલ કરે છે?

જવાબ :

a). કોઈ ચોક્કસ વ્યવસ્થા નથી.

b). ગટરમાં નિકાલ કરવામાં આવે છે.

c). શોષખાડામાં નિકાલ કરવામાં આવે છે.

d). સેપ્ટિક ટેંકનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

26. શું શાળાનું પરિસર ચોખ્ખું અને પાણીના ભરાવાથી મુક્ત છે?

a). ના b). હા

27. શું શાળાના તમામ વર્ગખંડો દરરોજ સાફ કરવામાં આવે છે?

a). ના b). હા

28. શૌચાલયોની સફાઈ ક્યારે કરવામાં આવે છે?

જવાબ :

a). કોઈ ચોક્કસ સમયગાળો નથી.

b). દર અઠવાડિયે

c). અઠવાડિયામાં બે વાર

d). દરરોજ

29. શૌચાલયો યોગ્ય સાધનોની મદદથી સાફ કરવામાં આવે છે?

જવાબ :

a). ફક્ત પાણી વડે ધોવામાં આવે છે.

b). મહિનામાં ઓછામાં ઓછા બેવાર એસિડ/પાવડર વડે ધોઈ જંતુમુક્ત કરવામાં આવે છે.

c). અઠવાડિયામાં ઓછામાં ઓછા બેવાર એસિડ/પાવડર વડે ઘોંઠ જંતુમુક્ત કરવામાં આવે છે.

d). દરરોજ એસિડ/પાવડર વડે ઘોંઠ જંતુમુક્ત કરવામાં આવે છે.

5. તાલીમ અને આનુષંગિક બાબતો

30. શું શાળાના શિક્ષકે શૌચાલય અને સ્વચ્છતા શિક્ષણની તાલીમ મેળવેલ છે?

a). ના b). હા

31. શું શાળામાં સ્વચ્છતા અને સુઘડતાની બાબતોની ચર્ચા કરવા અને તેની જાગૃતિ ફેલાવવા માટે બાળ સંસદની રચના કરવામાં આવેલ છે?

a). ના b). હા

32. શૌચાલયની સ્વચ્છતા અને જાળવણી માટેનું દેખરેખ કોણ કરે છે?

જવાબ :

a). એવી કોઈ વ્યવસ્થા નથી.

b). શિક્ષકો અને બાળ સંસદ સભ્યો

33. મધ્યાહન ભોજન સંદર્ભે રસોઈયા અને બાળકો સાબુ વડે હાથ ધોવે છે કે નહિ તેની દેખરેખ કોણ રાખે છે?

a). એવી કોઈ વ્યવસ્થા નથી.

જવાબ :

b). કોઈ એક શિક્ષક

c). શિક્ષકોનું જૂથ

d). શાળાના તમામ શિક્ષકો અને બાળ સંસદના સભ્યો

34. સ્વચ્છતા અને સુઘડતા તેમજ હાથ ધોવા અંગેની જાગૃતિ ફેલાવવા માટેની ચર્ચા પ્રાર્થનાસભામાં કરવામાં આવે છે?

a). ના b). હા

35. શું માસિક ધર્મ દરમિયાનની સ્વચ્છતા અંગેનું માર્ગદર્શન કન્યાઓને આપવામાં આવે છે?

a). ના, ઉચ્ચ પ્રાથમિક કક્ષાએ કોઈ કન્યા વિદ્યાર્થી નથી.

જવાબ :

b). ના, ચર્ચા કરવામાં આવતી નથી.

c). હા, ત્રણ મહિને એકવાર ચર્ચા થાય છે.

d). હા, બે મહિને એકવાર ચર્ચા થાય છે.

e). હા, દર મહિને એકવાર ચર્ચા થાય છે.

36. શાળા દ્વારા નિયમિત રીતે સ્વચ્છતા અને સુઘડતા અંગેના સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો અને સ્પર્ધાઓ (નિબંધ/ ચિત્ર/ ચર્ચા દ્વારા) યોજવામાં આવે છે?
- a). ના b). હા
37. શાળા દ્વારા પાણીના યોગ્ય ઉપયોગ, સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણ અને સ્વચ્છતા અંગેના પોષ્ટર અને સાહિત્ય લગાડવામાં આવે છે?
- a). ના b). હા
38. શાળાનું ધાબું/છત/શેડની સફાઈ કરવામાં આવે છે?
- a). ના, સફાઈ કરવામાં આવતી નથી.
- b). હા, સફાઈ કરવામાં આવે છે.
- જવાબ :
39. શાળાનું ધાબું/છત/શેડની સફાઈ કરવામાં આવે છે?
- a). દિવાલો સ્વચ્છ નથી.
- b). દિવાલો સ્વચ્છ છે.
- c). દિવાલો સ્વચ્છ છે અને તેના પર સુવિચારો લખવામાં આવેલ છે.
- જવાબ :
40. બારી બારણાની સફાઈ સમયાંતરે કરવામાં આવે છે ?
- a). ના, સફાઈ કરવામાં આવતી નથી.
- b). વર્ષમાં એક જ વાર સફાઈ કરવામાં આવે છે.
- c). દર છ માસે સફાઈ કરવામાં આવે છે.
- d). દર ત્રણ માસે સફાઈ કરવામાં આવે છે.
- e). દર માસે સફાઈ કરવામાં આવે છે.
- જવાબ :
41. શાળાનો સામાન તથા રેકોર્ડ રાખવા માટે શું વ્યવસ્થા છે ?
- a). શાળાનો સામાન તથા રેકોર્ડ રાખવા માટે કોઈ વ્યવસ્થા નથી.
- b). શાળાના વિવિધ વર્ગખંડોમાં જ સામાન રાખવામાં આવે છે.
- c). શાળાના આચાર્યના રૂમને જ સ્ટોરરૂમ તરીકે ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.
- d). શાળામાં અલગ સ્ટોરરૂમની વ્યવસ્થા ઉપલબ્ધ છે.
- જવાબ :

42. શાળા પરિસર સ્વચ્છ છે ?

a). ના b). હા

43. શાળા પરિસરની સ્વચ્છતા કોના દ્વારા કરવામાં આવે છે ?

જવાબ :

a). માત્ર શિક્ષકો દ્વારા

b). અન્ય બહારની વ્યક્તિ દ્વારા

c). માત્ર વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા

d). શિક્ષકોના જૂથ તથા વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા

44. શાળામાં તહેવાર દરમિયાન સુશોભન કરવામાં આવે છે ?

a). ના b). હા

45. શાળાના શ્યામ ફલક પર સુવિચાર તથા સુશોભન કરવામાં આવે છે ?

a). સુવિચાર અને સુશોભન કરવામાં આવતું નથી.

જવાબ :

b). પ્રસંગોપાત કરવામાં આવે છે.

c). દર અઠવાડિયે કરવામાં આવે છે.

d). દરરોજ કરવામાં આવે છે.

જવાબ :

46. શાળા સ્વચ્છતા માટે ગ્રામજનો સહભાગી થાય છે?

a). સહભાગી થતા નથી

b). પ્રસંગોપાત સહભાગી થાય છે.

c). નિયમિત રીતે શાળા સ્વચ્છતામાં જોડાય છે.

47. શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શારીરિક સ્વચ્છતા અંગેનું સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન

જવાબ :

a). શાળાના વિદ્યાર્થીઓ શારીરિક સ્વચ્છતા અંગે ચકાસણી થતી નથી.

b). શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શારીરિક સ્વચ્છતા અંગે દર મહિને ચકાસણી કરવામાં આવે છે.

c). શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શારીરિક સ્વચ્છતા અંગે દર અઠવાડિયે ચકાસણી કરવામાં આવે છે.

d). શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શારીરિક સ્વચ્છતા અંગે દરરોજ ચકાસણી કરવામાં આવે છે.

e). શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શારીરિક સ્વચ્છતા અંગે નિયમિત ચકાસણી કરવામાં આવે છે તેમજ વાલીઓને જાણ કરવામાં આવે છે.

48. શાળાએ સ્વચ્છતા અંગે રાખેલ સાવધાનીના આધારે 0 થી 5 પૈકી આપવાના થતા ગુણ :